TAC
Teledwyr Annibynnol Cymru
Welsh Independent Producers
www.tac-cymru.co.uk

Uned 2, Cibyn, Caernarfon, Gwynedd LL55 3AW

Bethan Jenkins AC
Cadeirydd
Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

23 Mawrth 2017

Annwyl Gadeirydd,

Ar ran TAC, hoffwn ddiolch unwaith eto i chi am ein gwahodd i ymddangos o flaen eich pwyllgor ar 16 Mawrth 2017.

Yn ystod y sesiwn, fe wnaethom ymrwymo i ddarparu rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor. Buasem hefyd yn hoffi darparu atebion pellach i rai o'r pwyntiau eraill a godwyd.

Rôl S4C
Mae dyfodol S4C yn gysylltiedig ag amrywiaeth, creadigrwydd ac entrepreneuriaeth y sector cynhyrchu annibynnol yng Nghymru. Mae'r cwmnïau cynhyrchu yng Nghymru wedi eu sefydlu ac yn cael eu rhedeg gan bobl ag ymrwymiad dwfn i gynhyrchu cynnwys ystyrlon wedi ei gyfleu trwy gyfrwng y Gymraeg, a thrwy hynny, adlewyrchu a hyrwyddo bywyd a diwylliant Cymru.

Byddem yn gofyn i'r pwyllgor ystyried beth yn union mae 'S4C' yn ei olygu i aelod o'r cyhoedd. Yn ein profiad ni, maent yn adnabod S4C drwy ei rhaglenni, boed hynny yn *Rownd a Rownd*, *Fferm Ffactor*, *Ochr 1*, *Y Gwyll* neu raglenni ar wasanaeth plant *Cyw* – a'r cyfan wedi eu cynhyrchu gan aelodau TAC. Er bod angen system weinyddol i amserlennu a chomisiynu cynnwys ar bob gwasanaeth cyfryngol, y cynnwys ei hun sydd wrth galon hunaniaeth y gwasanaeth, a'i allu i wasanaethu cynulleidfaoedd.

Oherwydd hyn, mae'r sector cynhyrchu yn rhan gynhenid o'r ffordd y mae S4C yn gweithio ac yn datblygu ei brand. Fel estyniad o'u huchelgais creadigol, a thrwy eu hawydd i bortreadu Cymru yn gadarnhaol i weddill y DU a thu hwnt, mae ein haelodau hefyd yn ceisio ennill comisiynau gan ystod ehangach o ddarlledwyr. Gan fod y sector wedi cael ei gyhuddo o fod yn or-ddibynnol ar S4C yn y gorffennol, rydym yn teimlo bod hyn yn ddatblygiad cadarnhaol i unrhyw un sy'n gwerthfawrogi cynhyrchu cynnwys Cymraeg gwreiddiol.

Serch hynny, gydag ymchwil yn dangos adenillion economaidd o £2.09 ar bob £1 a fuddsoddir, mae buddsoddiad S4C yn y sector yn hollbwysig. Dyma pam dylai cylch gwaith S4C ymrwymo yn glir i gomisiynu'r mwyafrif helaeth o'i rhaglenni gan y sector annibynnol.

Yn ddiau, bydd y Pwyllgor yn ymwybodol fod Cytundeb Gweithredu cyfredol S4C a'r BBC[1] yn nodi: *'The BBC Trust and the S4C Authority have agreed that S4C should commission the vast majority of its content from independent production companies.'*

Yn achos comisiynu cynnwys gan y BBC, noda wedyn y dylai hyn *'should only ever constitute a small proportion of the overall content commissioned by S4C.'*

Dylai'r ymrwymiad hwn fod yn rhan o gylch gwaith S4C drwyddi draw, ac er bod S4C fod yn rhydd i gomisiynu gan unrhyw gynhyrchydd, mae'n bwysig nodi y dylai'r mwyafrif helaeth o gomisiynu ddod gan y sector annibynnol yn hytrach na stiwdios mewnol darlledwyr eraill.

Cynhyrchu S4C
Gofynnwyd i ni a ddylai S4C gynhyrchu ei chynnwys ei hun yn fewnol. Mae S4C eisoes yn ddarlledwr/ gyhoeddwr arobryn, felly nid oes unrhyw broblemau safon â'i allbwn ar hyn o bryd. Byddai cynhyrchu ei rhaglenni ei hun yn golygu buddsoddiad sylweddol. Ar wahân i'r BBC ac ITV, sydd wedi cynhyrchu rhywfaint o'u cynnwys yn hanesyddol, mae cwmnïau cyfryngau eraill yn dewis defnyddio'r sector annibynnol bywiog i gyrchu'r syniadau a'r arbenigedd gorau, i ddiwallu'r angen am gynnwys sy'n diffinio sianel ac yn ei gwahaniaethu yn y farchnad, yn hytrach na buddsoddi mewn stiwdios mewnol, anhylaw.

Byddai cynhyrchu mewnol yn gosod baich ariannol o gostau sefydlog ar S4C, a fyddai'n golygu bod angen comisiynau rheolaidd cyson ar gyfer yr adnoddau, a hynny heb ystyried ai dyma'r syniadau neu'r gwaith gorau posibl. Byddai hyn yn tanseilio'r egwyddor o gomisiynu'r cynnwys gorau, waeth beth yw'r ffynnhonnell, sef yr egwyddorion craidd y sefydlwyd S4C a Channel 4 arnynt.

Mae angen hyblygrwydd ar S4C i ganolbwyntio adnoddau ar ei gweledigaeth, sydd yn esblygu'n barhaus, ac mae comisiynu cwmnïau cynhyrchu ledled Cymru yn fodd o annog cystadleuaeth greadigol a gwerth am arian.

Buasai cylch gorchwyl clir i S4C weithio gyda'r sector annibynnol, fel yr argymhellwyd yn ein papur gwreiddiol, yn golygu y gallai'r cwmnïau sicrhau buddsoddiad ychwanegol i arallgyfeirio gweithgareddau, cynhyrchu ar gyfer y farchnad ehangach, a thyfu eu busnesau ynghyd â buddsoddi mewn technoleg a syniadau cynhyrchu newydd.

Ymchwil cynulleidfa
Yn olaf, mi drafodon ni batrymau gwylio cynulleidfaoedd a chrybwyll ymchwil yn y maes. Dangoswyd yr ymchwil dan sylw i aelodau TAC gan S4C ac rydym wedi ei gynnwys fel atodiad.

Datganoli S4C
Yn achos datganoli darlledu, mae TAC yn cefnogi Llywodraeth Cymru a'i rôl bresennol ym materion Cymru. O ran cyfrifoldeb dros S4C, byddem yn ailadrodd y pwynt a wnaed yn ein papur, sef bod S4C ar ei hennill o fod yn rhan o system ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus (PSB) ehangach y DU. Fel y nododd aelod o'r pwyllgor, mae S4C a'r sector cynhyrchu annibynnol yn ymdrechu i apelio at gynulleidfaoedd ehangach, ond mi allai ei phellhau oddi wrth rwydweithiau PSB eraill feithrin canfyddiad o S4C fel darlledwr lleiafrifol ar gyfer cynulleidfa yng Nghymru yn unig.

Gellid diwallu'r pryderon a godwyd gan y Pwyllgor ynghylch y posibilrwydd o doriadau gan Lywodraeth y DU yn y dyfodol drwy sefydlu strwythur ariannu priodol na ellid ymyrryd arno ar hap.

[1] BBC Trust – Cytundeb Gweithredu Awdurdod S4C, t.5 para. 2.6

Hyd yn oed petai'r cyfrifoldeb dros S4C yn cael ei drosglwyddo, mi fyddai'r llywodraeth ganolog yn parhau i ariannu S4C drwy ei grant cyffredinol i Lywodraeth Cynulliad Cymru. Pe bai grant Llywodraeth Cymru'n gostwng mewn termau real, byddai hyn yn esgor ar y math o broblem a grybwyllwyd yn sesiwn y pwyllgor, sef gwrthdaro posibl â blaenoriaethu gwariant mewn meysydd eraill. Ar ben hynny, petai cyllid S4C yn cael ei fwndelu i grant cyffredinol Cymru, ni fyddai modd ystyried ei gysylltu â chwyddiant.

Manteisio ar Hawliau
Mi gododd cwestiwn hefyd ynglŷn ag ymelwa ar hawliau. Mae rhai cwmnïau yng Nghymru, megis Rondo a Cwmni Da, wedi sefydlu cytundebau dosbarthu sy'n dod ag incwm gweddilliol iddynt. Mae lle i annog y sector cyfan i fod yn rhagweithiol yn y maes hwn, ac mi yn un o swyddogaethau Rheolydd Cyffredinol newydd TAC i greu rhaglen o adnoddau a digwyddiadau i gynorthwyo aelodau i wneud y gorau botensial eu heiddo deallusol (ED).

Mae'r sector cynhyrchu yn y DU yn ddiwydiant sy'n arwain y byd, gan allforio £1,326bn yn 2015-16 ar draws y byd gyda rhaglenni a fformatau.[2] Mae hyn yn bosibl yn sgil amodau gwarchod hawliau ED cynhyrchwyr o dan Ddeddf Cyfathrebu 2003. Dim ond trwydded i ddarlledu rhaglen am nifer benodol o weithiau dros gyfnod penodol y gall darlledwr ei phrynu gan gynhyrchydd annibynnol. Mi all y darlledwr a'r cynhyrchydd drafod yr hawliau rheini ymhellach, ond rhaid i'r trafodaethau gael eu cynnal ar wahân i'r drafodaeth am yr 'hawliau sylfaenol' cychwynnol. Y rhagdybiaeth yw bod yr hawliau bob amser yn gorwedd gyda'r cynhyrchydd. Llai na deunaw mis yn ôl, daeth adolygiad Ofcom i'r casgliad nad oedd angen addasu'r ddeddfwriaeth hon.

Ymchwil cynulleidfa
Yn olaf, mi drafodon ni batrymau gwylio cynulleidfaoedd a chrybwyll ymchwil yn y maes. Dangoswyd yr ymchwil dan sylw i aelodau TAC gan S4C ac rydym wedi ei gynnwys fel atodiad.

I gloi
Gobeithio bydd y wybodaeth atodol hon yn ddefnyddiol i chi. Er nad oedd y sector annibynnol yn rhan o'ch gwaith cychwynnol ar ddarlledu, hoffem fanteisio ar y cyfle hwn i estyn gwahoddiad cynnes i'r pwyllgor cyfan ymweld ag un neu ragor o'r cwmnïau cynhyrchu i ddysgu mwy am eu gwaith petai hynny'n ddefnyddiol yn y cyd-destun hwn, neu os cyfyd unrhyw ymholiad yn y dyfodol.

Mae strategaeth ddiwydiannol Llywodraeth y DU wedi clustnodi'r diwydiannau creadigol fel maes allweddol i'w ddatblygu. Dylai Cymru weithredu ar hyn, ac argyhoeddi Llywodraeth y DU i fuddsoddi ymhellach yn economi Cymru, drwy gynyddu ei grant i S4C, a nodi yn benodol y dylai gael ei fuddsoddi yn y sector cynhyrchu annibynnol gan mwyaf.

Dros y dyddiau diwethaf, rydym wedi gweld Llywodraeth y DU yn cynnig benthyciad i S4C a rhewi ei chyllid n rhannol ar gyfer y blynyddoedd ariannol sydd i ddod. Wrth i bawb barhau i ddadlau'r achos dros ddyfodol cynaliadwy i S4C, rydym yn gobeithio y gallwn gyflawni canlyniad cadarnhaol i'r adolygiad a fydd o fudd i gynulleidfaoedd yng Nghymru a thu hwnt.

Yn gywir

Iestyn Garlick, Cadeirydd

[2] Arolwg Allforio Teledu TRP 2015-16

TAC
Teledwyr Annibynnol Cymru
Welsh Independent Producers
www.tac-cymru.co.uk

Uned 2, Cibyn, Caernarfon, Gwynedd LL55 3AW

Bethan Jenkins AM
Chair
Culture, Welsh Language and Communications Committee
The National Assembly for Wales
Cardiff Bay
Cardiff CF99 1NA

23 March 2016

Dear Chair

On behalf of TAC, I would once again like to thank you for inviting us to appear before your committee on 16 March.

During the session, we committed to providing further information. We would also like to provide further replies to some of the other points raised.

The role of S4C

S4C's future is linked to the diversity, creativity and entrepreneurship of the Welsh independent production sector. Companies in Wales are established and run by people with a deep commitment to producing meaningful content communicated through the medium of Welsh, and in doing so, to reflect and promote Welsh life and culture.

We would ask the committee to consider what actually constitutes 'S4C' to a member of the public. In our experience they identify S4C by its programmes, whether that is *Rownd a Rownd, Fferm Factor, Ochr 1, Y Gwyll* or programmes on the childrens' service *Cyw* – all produced by TAC members. Whilst any media service needs an administrative organisation to schedule and commission the content, it is the content itself that lies at the heart of the service's identity, and its ability to serve audiences.

So the production sector is an intrinsic part of how S4C works and the impact of its brand. As an extension of their creative ambition, and through a desire to portray Wales positively to the rest of the UK and beyond, our members also seek in many cases to gain commissions from a wider range of broadcasters. For a sector that in the past has been accused of being over-reliant on S4C, we feel this is a positive development for anyone who values home-grown Welsh content production.

Nevertheless, with research showing an economic return of £2.09 on every £1 invested, S4C's investment in the sector is crucial. This is why S4C's overall remit should clearly commit it to commissioning the vast majority of its output from the independent sector.

The Committee will note that the current BBC / S4C Operating Agreement[3] states: *'The BBC Trust and the S4C Authority have agreed that S4C should commission the vast majority of its content from independent production companies'*.

It goes onto to say that commissioning content from the BBC; *'should only ever constitute a small proportion of the overall content commissioned by S4C'*.

This commitment should be part of S4C's overall remit, emphasising that whilst S4C should be free to commission from any producer, the vast majority should be from the independent sector, rather than other broadcasters' in-house studios.

S4C Production

We were asked whether S4C should produce its own content in-house. S4C is already an award-winning publisher broadcaster, so there is no quality issue at present with its output. To make its own programmes would involve considerable investment. Apart from the BBC and ITV, who historically have always made some of their own content, other media companies are choosing to use the vibrant indie sector to source the best ideas and expertise, meeting their need for channel defining content which can distinguish them in the market place, whilst not investing in unwieldy in-house studios.

In-house production would saddle S4C with the financial burden of fixed overheads, meaning its in-house facility would need regular commissions, regardless of whether it had the best ideas and talent. This would dilute the principle of only commissioning the best content regardless of source, on which S4C and Channel 4 were founded.

S4C needs the flexibility to focus resources on its continuously adapting vision, and commissioning production companies based all around Wales encourages creative competition and value for money.

A clear remit for S4C to work with the indie sector, as recommended in our origin paper, would mean that those companies can secure additional investment to diversify activities, produce for the wider market, and grow their businesses, whilst investing in technology and new programme ideas.

Devolution of S4C

On the devolution question, TAC supports the Welsh Government and assembly's current role in Wales' affairs. In the case of responsibility for S4C, we would reiterate the point made in our paper that S4C gains from being part of the wider UK public service broadcasting (PSB) system. As a committee member pointed out, S4C and the independent production sector are looking to appeal to wider audiences, but distancing it from other PSB networks would risk marginalisation, and creating the perception of S4C as a minority interest broadcaster for a Wales-only audience.

Concerns raised by the Committee, concerning the possibility of future UK Government cuts, can be met by putting a proper funding structure in place, which cannot be tampered with ad

[3] BBC Trust – S4C Authority Operating Agreement, p5 para 2.6

hoc. A transfer of responsibility for S4C would still mean that central government would still be funding S4C, through its overall grant to the Welsh Assembly Government (WAG). If the WAG's real-terms grant declined, it would present the type of dilemma outlined at the committee session, in terms of conflicting needs to prioritise spend in other areas. Furthermore it could well be the case that if the S4C funding was bundled into Wales' overall grant, no allowance would be made for it to be in line with inflation.

Exploitation of Rights

There was also a question on exploitation of rights. Some Welsh companies, such as Rondo and Cwmni Da, have distribution deals in place that bring in residual income. There is always room to encourage the whole sector to be proactive on this front, and TAC's new General Manager, has a role to create a programme of resources and events to assist members in maximising their IP's potential.

Overall the UK production sector is a world-leading industry, exporting £1,326bn in 2015-16 around the world in programmes and formats[4]. That this is possible is due to protections for producers' IP rights in the 2003 Communications Act. A broadcaster can only buy a licence from an independent producer to screen a show a certain number of times over a certain period of time. They can also have separate discussions of those rights, but these must be separate from the initial 'primary rights' discussion, and the presumption is that rights always lie with the producer. Less than eighteen months ago an Ofcom review concluded that there was no need to adjust this legislation.

Audience Research

Lastly, we talked about audience trends and mentioned research. The research we referred to was shown to members of TAC by S4C and we have reproduced it as an appendix.

In Conclusion

We hope this further information is useful. Even though the independent sector was not part of your initial work on broadcasting, we would like to take this opportunity to extend to the whole committee a cordial invitation to visit one or more of the companies to learn more about their work if it would be useful to you in the context of this, or any future inquiry.

The UK Government's industrial strategy highlights the creative industries as a key area, and Wales should note this and convince the UK government to further invest in the Welsh economy, by increasing its grant to S4C and specifying it is invested mainly in the indie production sector.

In the last few days we have already seen the Government make a new loan to S4C and part-freeze its funding for the coming financial years, and with everyone continuing to make the case for S4C's sustainable future we hope we can achieve a positive outcome in the review which will benefit audiences in Wales and beyond.

Yours sincerely

[4] TRP TV Exports Survey 2015-16

Iestyn Garlick, Chair